

תיאוריות של המבט וראייה לא אנושית

Theories of the Gaze and
Nonhuman Vision

סוג הקורס: סמינר
שנת לימודים: 2023-4
סמסטר: א'
מ. ישראל (507), חדר 104
אתר הקורס:
<https://lemida.biu.ac.il>

ד"ר אלה קליק
ella.klik@biu.ac.il
שעות קבלה:
בהרשמה מראש

Still from Hito Steyerl, *How Not to be
Seen. A Fucking Didactic
Educational*.MOV File, 2013

תיאור הקורס

"גבולות הצילום עדיין לא נקבעו. כל מה שקשור בצילום כל כך חדש שאפילו ניסויים ראשוניים יכולים להפיק תוצאות יצירתיות ביותר", כתב וולטר בנימין ב-1927. במאה וחמישים השנים מאז הופעת הצילום ואחריו הקולנוע, טכנולוגיות ויזואליות קבעו שוב ושוב את גבולות הנראה והמיוצג. בקורס זה נתמקד בממשק האנושי והלא-אנושי של טכנולוגיות אלו, ונשאל מהי המשמעות של האוטומציה בצילום ומהו מקום הצלם והמצולם במערכת יחסים זו. נעמוד על השימושים השונים של טכנולוגיות ויזואליות חדשות וכיצד אלו משנים את אופי האינטראקציה. לאחר דיון מקדים בתאוריות הנוגעות ליחסי הכוחות המגולמים בטכנולוגיות אנלוגיות, שאר השיעורים יתמקדו בטכנולוגיות וטכניקות שונות כגון רחפנים, טלסקופים ולוויינים. נסיים את הקורס עם שאלות בעלות מרכיב מרחבי וגאוגרפי כגון תפיסת החלל החיצון וחישה בעידן האנתרופקן. מהו הגבול החדש של הוויזואלי לאור כל השינויים הללו?

מטרות הקורס ותוצרי למידה

- § היכרות ראשונית עם תיאוריות ויזואליות
- § לרכוש ארגז כלים ביקורתי לבחינת טכנולוגיות והשפעותיהן על תחומי החיים השונים § להבין איך טכנולוגיות צילום מבנות ידע (אפיסטמולוגי)
- § לבחון את ההקשר החברתי והפוליטי של צילום ותרבות פופולארית
- § בסוף הקורס התלמידים מצופים לפתח יכולות ניתוח של טכנולוגיות מדיה על בסיס טובנות וכלים שנרכשו במהלך הסמסטר תוך כדי שימוש בחומרים ויזואליים המעגנים תאוריות ומושגים מרכזיים

לוח זמנים

שיעור 1 – מבוא והכירות 3/1/2024

שיעור 2 – המבט 10/1/2024

Silverman, Kaja. "The Gaze." In *The Threshold of the Visible World*. Routledge, 1996. pp. 125-161.

Sekula, Allan. "The body and the archive." *October* 39 (1986): 3-64.

שיעור 3 – הדימוי והאפרטוס 17/1/2024

Daston, Lorraine, and Peter Galison. "The image of objectivity." *Representations* 40 (1992): 81-128.

Flusser, Vilém. "The Technical Image" + "The Apparatus." In *Towards a Philosophy of Photography*. Reaktion Books, 2000. pp. 14-33.

Vogl, Joseph. "Becoming-media: Galileo's Telescope." *October* 29 (2007): 14-25.

שיעור 4 – שיטור ואמנות אנטי-מעקב 24/1/2024

צפייה בבית: Anthony, Theo (Dir.), *All Light, everywhere* (2021) <https://www.youtube.com/watch?v=Aydf15xiQSs>

Browne, Simon. "Introduction." In *Dark Matters: On the Surveillance of Blackness*. Duke University Press, 2015. pp. 1-30.

Monahan, Torin. "The right to hide? Anti-surveillance camouflage and the aestheticization of resistance." *Communication and Critical/Cultural Studies* 12, no. 2 (2015): 159-178.

שיעור 5 – תאוריות של ראייה לא אנושית 31/1/2024

Parikka, Jussi. "Operations of Operation." In *Operational Images*. University of Minnesota Press, 2023.

Zylinska, Joanna. "Nonhuman vision." *Nonhuman photography*. MIT Press, 2017. pp. 25-45.

Manovich, Lev. "Introduction." *Cultural analytics*. MIT Press, 2020. pp. 1-19.

שיעור 6 – בעיני הרחפן 7/2/2024

Bousquet, Antoine. "Imaging" + "Hiding." In *The eye of war: Military perception from the telescope to the drone*. University of Minnesota Press, 2018. pp. 81-118; 153-191.

שיעור 7 – לראות כמו מכונה 14/2/2024

Vertesi, Janet. "Seeing like a Rover: Visualization, embodiment, and interaction on the Mars Exploration Rover Mission." *Social Studies of Science* 42, no. 3 (2012): 393-414.

~~Stilgoe, Jack. "Seeing like a Tesla: How can we anticipate self-driving worlds." *Glocalism: Journal of culture, politics and innovation* 3 (2017): 1-20.~~

Treccani, Carloalberto. "How machines see the world: Understanding image annotation." *NECSUS: European Journal of Media Studies* 7, no. 1 (2018): 235-254.

שיעור 8 – אסתטיקה לוויינית 21/2/2024

Parks, Lisa. "Satellite Spectacular: Our World and the Fantasy of Global Presence." In *Cultures in Orbit*. Duke University Press, 2005. pp. 21-47.

Horton, Zachary. "Shaping Scale." In *The Cosmic Zoom: Scale, Knowledge, and Mediation*, Horton. University of Chicago Press. 2021. pp. 95-136.

~~Bratton, Benjamin H. "From Global Surface to Planetary Skin." In *The stack: On software and sovereignty*. MIT Press, 2016. pp. 87-92.~~

שיעור 9 – הישה 28/2/2024

Gabrys, Jennifer. "Wild Sensing" section. In *Program Earth: Environmental sensing technology and the making of a computational planet*. University of Minnesota Press, 2016. pp. 29-80.

שיעור 10 – פגישות אישיות 6/3/2024

דיון ברעיונות לעבודה סופית, נא להרשם [כאן](#)
נא לשלוח פסקה המתארת את הנושא הנבחר לעבודה המסכמת לפני הפגישה

שיעור 11 – פגישות אישיות 13/3/2024

דיון ברעיונות לעבודה סופית, נא להרשם [כאן](#)
נא לשלוח פסקה המתארת את הנושא הנבחר לעבודה המסכמת לפני הפגישה

ג. דרישות קדם

אין לקורס זה דרישות קדם.

ד. חובות / דרישות / מטלות

- נוכחות חובה בכל השיעורים. יש להודיע מראש בכתב במקרה של היעדרות.
- נדרשת השתתפות פעילה בשיעורים וקריאת החומר הביבליוגרפי הנדרש.
- הובלת הדיון הכיתתי. לפני המפגש הנבחר תתבקשו להגיש במייל תגובת קריאה קצרה (עד אלף מילה) למושג העולה מאחד או שני הטקסטים (רפרט). נא להגיע לשיעור עם היכרות טובה של החומרים (טענות, מתודות וכו'), שאלות לכיתה, ודוגמאות רלוונטיות שישרתו את השיחה בשיעור.
- הגשת עבודה מסכמת (10-12 עמודים). המטלה נועדה לבדוק את רמת המיומנות וההבנה בנושאים ובטקסטים שעלו במהלך הסמסטר וכן שימוש מושכל בידע ההיסטורי והתאורטי שנרכש עד סוף

הקורס. המטרה העיקרית של המסמך הסופי היא להדגים שליטה ויכולות ניתוח לפי ו/או חתירה תחת הנחות בסיסיות בדיונים מדעיים, טכנולוגיים, אמנותיים, ופוליטיים הקשורים בטכנולוגיות ויזואליות. ! ישנה אפשרות להגשת פרויקט מבוסס פרקטיקה (בשונה מעבודה כתובה). בחירה באופציה זו תעשה בתיאום עם המרצה בלבד, והבקשה תבחן בהתאם לרקע הסטודנט. ית ויכולות טכניות רלוונטיות.

- עבודה סמינריונית תהיה מקיפה יותר ויש להתייעץ עם המרצה לפני תחילת הכתיבה.

ה. מרכיבי הציון הסופי

20% - השתתפות אקטיבית בדיונים בכיתה 30%

- הובלת דיון עצמאית (רפרט)
50% - עבודת סוף

הנחיות טכניות לשליחת מטלות

- הגשת הרפרט עד יום שני בחצות לפני המפגש אליו נרשמתם
- הגשת עבודה מסכמת עד 15.5.2024 בחצות
- הגשה באיחור ללא תיאום מראש תשפיע כל הציון
- פורמט וורד, רווח כפול, שוליים סטנדרטיים, פונט 12
- ניתן להגיש מטלות גם באנגלית
- יש להתייחס לכלים כגון ChatGPT כעזרי כתיבה, לא כתחליף למחקר ופיתוח רעיונות